Buro Maerlant

Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2022

Asten Prins Bernhardstraat 1

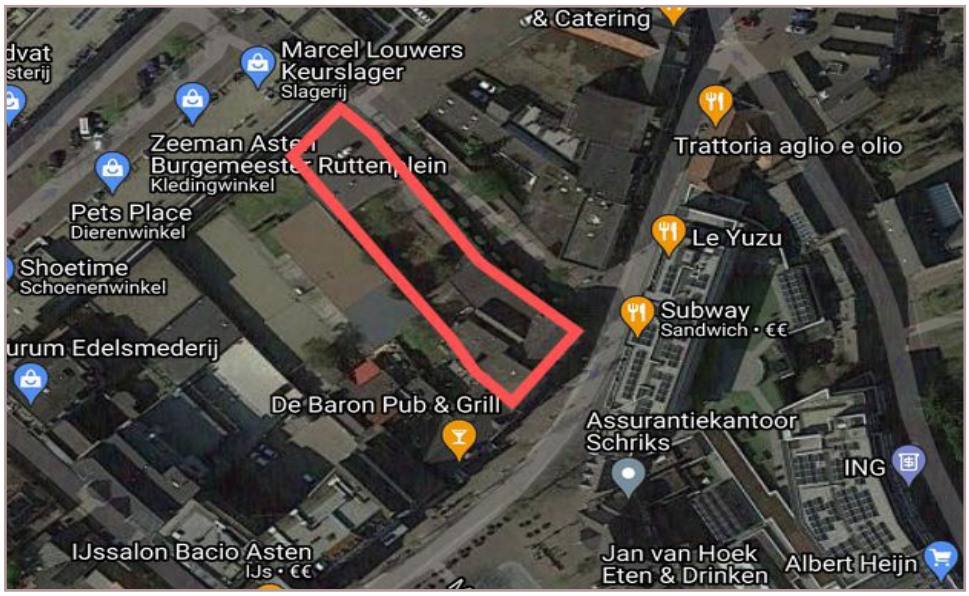
Nader onderzoek broedvogels en vleermuizen 2022

J. van Suijlekom, 16 december 2022

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In seizoen 2022 heeft Buro Maerlant een nader onderzoek naar broedvogels en vleermuizen uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ingrepen in het plangebied Prins Bernhardstraat 1 te Asten (figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen de bebouwing te slopen voor nieuwbouw. Het plangebied is tijdens eerder uitgevoerd onderzoek beoordeeld als geschikt voor vleermuizen, de huismus en de gierzwaluw. Gezamenlijk met de eerder uitgevoerde quickscan (Buro Maerlant, rapportage d.d. 29 september 2021) geeft onderhavig rapport een compleet beeld van de aanwezige natuurwaarden.

Figuur 1 Globale begrenzing vanhet plangebied in rood) op een luchtfoto van Google.

1.2 Methode / doel

Onderhavig nader onderzoek is uitgevoerd conform de meest actuele onderzoeksstandaarden: Het vleermuizenprotocol 2021 en de voor de betreffende soorten beschikbare Kennisdocumenten van BIJ12. In tabel 1 op pagina 3 zijn de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden weergegeven. Het veldonderzoek is uitgevoerd door Q. Sanders.

Broedvogels

Huismus

Op twee ochtenden in mei en juni is het plangebied en de relevante omgeving gericht onderzocht op de aanwezigheid van huismussen. Hierbij werd gelet op tjilpende mannetjes en overig nestindicerend gedrag.

Gierzwaluw

Op drie avonden in juni en juli is het plangebied en de relevante omgeving onderzocht op de aanwezigheid van de gierzwaluw. Voor dit doel is vanaf circa 2 vóór zonsondergang tot zonsondergang op diverse plekken gepost.

Vleermuizen

Het plangebied en de nabije omgeving is in de periode juni t/m september conform het protocol vleermuizen van de Gegevensautoriteit Natuur onderzocht. De te verwachten soorten betroffen in eerste instantie de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.

datum	soort/ soort-groep	starttijd	eindtijd	teme-ratuur (°C)	bewolking / neer-slag	wind (Bft)
30-05-2022	huismus	10.00	11.00	12	bewolkt, droog	2
13-06-2022	gierzwaluw en vleermuizen	20.00	22.00	14	onbewolkt	1
18-06-2022	vleermuizen en huismus	03.15	07.15	21	onbewolkt	2
05-07-2022	gierzwaluw	20.00	22.00	17	half bewolkt, droog	3
15-07-2022	gierzwaluw en vleermuizen	20.00	00.00	25	bewolkt, droog	1
31-08-2022	vleermuizen	00.00	22.00	17	bewolkt, droog	2
21-09-2022	vleermuizen	00.00	02.00	9	half bewolkt, droog	1-2

Tabel 1
Data en weersomstandigheden veldbezoeken

In het voorjaar is gericht onderzoek gedaan naar kraamverblijven en zomerverblijven. Hiervoor zijn twee avondbezoeken en één ochtendbezoek uitgevoerd. In het najaar is middels twee bezoeken in de nacht gericht gezocht naar baltsende mannetjes en eventueel (massaal) zwermende dieren. Tijdens alle bezoeken is ook de ruimere omgeving onderzocht op foeragerende dieren en op de aanwezigheid van vliegroutes. Met behulp van een detector (Pettersson D240x) met een heterodyne functie en *realtime* opnamefunctie zijn vleermuizen aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelokaliseerd.

2 Resultaten van het veldonderzoek

Vogels

Huismus

In het plangebied werd de huismus vrij prominent (circa 10 huismussen) waargenomen in bomen en klimop bij het binnenterrein. Mannetjes vertoonden soms territoriaal gedrag vanuit boomtoppen. De huismussen maakten onderdeel uit van een grote groep dat aanwezig was bij een pand circa 70 meter ten noorden van het plangebied. Hier werd een vrij grote groep tjilpend vanaf het dak waargenomen en vanuit klimop aan de gevels. Dieren uit deze groep deden ook het plangebied aan om te foerageren. Er werden tijdens het tweede bezoek in

de vroege ochtend in- en uitvliegende huismussen waargenomen nabij een gevel met gaten en dichte klimop. Het betrof maximaal 5 huismussen. Onduidelijk bleef of de huismus ook broedt in het plangebied. Opvallend te noemen was niet werd getjilpt vanaf het pannendak en ook geen interesse werd getoond voor het pannendak zelf. Het binnenterrein heeft een belangrijke functie voor de huismus, daar de directe omgeving vrij arm is aan groenelementen. Van een essentiële functie is geen sprake daar in de ruimere omgeving voldoende foerageermogelijkheden overblijven in de vorm van tuinen, openbaar groen en een park.

Bij de sloop zullen de mogelijke nestlocaties (tijdelijk) worden weggenomen. Om eventuele effecten te voorkomen dient een mitigatieplan te worden opgesteld met daarin de te nemen beschermende maatregelen opgenomen. De werkzaamheden dienen te worden afgestemd op de broedperiode van de huismus, daarnaast zullen tijdelijke kasten worden geplaatst ter vervanging van de (mogelijke) nestlocaties gedurende de werkzaamheden. De kans is echter groot, dat de aanwezige huismussen zich spontaan aansluiten bij de groep mussen in de omgeving, óf gaan broeden in geschikte woningen in de omgeving. In de nieuwe situatie dienen permanente nieuwe voorzieningen worden aangebracht. Negatieve effecten worden niet verwacht. Door het kleine oppervlak van het plangebied lijkt het terugbrengen van groen minder voor de hand liggend. Groene daken worden veelvuldig gebruikt door huismussen en zouden hier ook toegepast kunnen worden.

Gierzwaluw

Tijdens alle bezoeken zijn incidenteel overvliegende gierzwaluwen waargenomen en waren gierzwaluwen in de omgeving aanwezig op grotere hoogte. Er werd geen interesse getoond voor het plangebied. De aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw in het plangebied kan op basis van het onderzoek worden uitgesloten. De aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw in de omgeving is voor de plannen niet relevant.

Vleermuizen

Tijdens het onderzoek werd één vleermuizensoort waargenomen: de gewone dwergvleermuis. Met “het voorjaar” worden de ronden in mei t/m juli bedoeld en met “het najaar” de bezoeken in augustus en september.

Voorjaar

Bij het zuidoostelijke pand zijn op verschillende plekken in- en uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het betroffen gaten in een kapotte gevel en kieren nabij kozijnen en een trap. Het verhuisgedrag van dieren, waarbij verschillende plekken van een gebouw worden gebruikt komt regelmatig voor. Het gehele pand wordt dan ook beschouwd als één verblijfplaats. Er is sprake van een zomerverblijf voor maximaal vijf individuen. Dergelijke kleinere groepen bestaan uit mannetjes of niet voortplantende vrouwtjes. Door de aangetroffen dieren werd soms door een individu in het plangebied zelf gejaagd, waarna deze plots waren vertrokken. In de nabijheid van het plangebied werd slechts sporadisch gejaagd.

Najaar

In het najaar werd vrijwel geen activiteit waargenomen. Tijdens het eerste bezoek werd door

een dier incidenteel rondom het plangebied gejaagd, waarbij ook de Markt werd aangedaan. Balts werd niet waargenomen. In het park ten oosten van het plangebied was enige sprake van activiteit. Hier werd boven boomkronen en het water gejaagd en werden sociale roepen gehoord.

3 Conclusie en advies

Aangetroffen beschermde natuurwaarden

In het plangebied zijn de volgende soorten en functies aangetroffen waar gedurende de sloop en in de nieuwe situatie rekening mee gehouden dient te worden:

- Functie van de te slopen bebouwing als zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis.
- Mogelijke aanwezigheid van nesten van de huismus.
- Afname kwaliteit leefgebied van de huismus in de directe omgeving.

Door de sloop worden de verblijfplaatsen tijdelijk weggenomen. Doordat binnen het territorium voldoende alternatieven (geschikte woningen en overige bebouwing) overblijven en een overmaat aan tijdelijke kasten zal worden aangeboden, worden geen effecten verwacht met de juiste uitvoer. De aangetroffen verblijfplaatsen en nesten genieten krachtens de Wet natuurbescherming strikte en jaarronde bescherming. Ten behoeve van de ingrepen dient een mitigatieplan te worden opgesteld met een gerichte aanpak om effecten te voorkomen. In de nieuwbouw dienen nieuwe permanente voorzieningen te worden getroffen in de vorm van inbouw vleermuis- en huismussenkasten. Leefgebied van de huismus kan worden verbeterd door het toepassen van groene daken of het plaatsen van plantenbakken op balkons.

Met een juiste aanpak worden effecten voorkomen en is geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming doordat sprake is van behoud van functionaliteit.

Advies

Geadviseerd wordt voorafgaand aan de ingrepen een mitigatieplan op te stellen met in detail de te nemen beschermende maatregelen voorafgaand en tijdens de sloop. Indien gehandeld wordt conform dit mitigatieplan worden effecten voorkomen. De provincie Noord-Brabant stelt, dat als effecten kunnen worden voorkomen, voor het tijdelijk wegnemen van verblijfplaatsen of nestlocaties (buiten broedperiode) geen ontheffing benodigd is (mitigatieplan). De volgende maatregelen en voorzieningen dienen te worden uitgewerkt, waarbij de kennisdocumenten gewone dwergvleermuis en de huismus van BIJ12 richting kan geven en deels maatwerk benodigd is:

Vleermuizen

- Het aanbieden van tijdelijke voorzieningen ter overbrugging van de sloop en realisatie in de vorm van 4 kleine vleermuiskasten plat model en 4 vleermuiskasten middelformaat. De kasten worden op zo kort mogelijke afstand in de omgeving aangeboden en zijn minimaal 1 x tegelijkertijd aanwezig als verblijfplaatsen in functie zijn.

- Uitvoer vleermuisvriendelijke sloop, door de bebouwing voorafgaand aan de feitelijke sloop op een diervriendelijke wijze vrij te maken van vleermuizen.
- Planning af te stemmen op de kwetsbare periode van vleermuizen. In het plangebied betreft dit de winterrust: ingrepen aan de bebouwing vóór 15 november en ná 15 maart.
- Treffen van nieuwe permanente voorzieningen in de nieuwbouw in de vorm van inbouw vleermuiskasten, minimaal 8 stuks per twee geclusterd.

Huismus

- Rekening houden met de broedperiode, zie onder het kopje aanpak vogels algemeen.
- Plaatsing van tijdelijke mussenkasten, twee stuks per (mogelijk)aangetroffen nest: 10 totaal. De kasten worden ruim voor de broedperiode aangeboden en zijn aanwezig als huismussen broeden.
- Treffen van nieuwe permanente voorzieningen in de nieuwbouw in de vorm van inbouw neststenen, minimaal 10 stuks.
- Geschikt maken omgeving voor de huismus door het toepassen van groene daken of het stimuleren van het gebruik van plantenbakken en/of voederhuisjes door bewoners. De aanplant van blokhagen beuk rondom de bebouwing op rustige plekken is ook een effectieve maatregel.

Aanpak vogels algemeen

Het advies uit de quickscan inzake broedvogels algemeen blijft van kracht (citaat): *"Doordat de kans bestaat dat broedende vogels in of nabij de te slopen bebouwing aanwezig kunnen zijn, wordt aanbevolen de sloop uit te voeren buiten het broedseizoen (ná half juli en vóór half maart). Indien een ter zake deskundige heeft vastgesteld, dat geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn, is het ook mogelijk binnen deze periode te werken. Het verstoren van broedende vogels is conform de Wet natuurbescherming niet toegestaan."* (Einde citaat).

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl I www.BuroMaerlant.nl

KvK 69667705